

Vreemden in de nacht

Van Judith Visser verscheen eveneens

Tegengif
Tinseltown
Stuk
Ysabella
Oversteken
Trip
Time-out
Zeemansbruid
Hasta la vista

Judith Visser

Vreemden in de nacht

Ambo|Anthos
Amsterdam



ISBN 978 90 414 2374 0

© 2014 Judith Visser

Omslagontwerp Roald Triebels, Amsterdam
Omslagillustratie © Marcus Appelt / Arcangel Images
Foto auteur © Annett Holland

Verspreiding voor België:
Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen

*Lose your dreams
And you will lose your mind
Ain't life unkind?*

'Ruby Tuesday', The Rolling Stones

1978

Een brede, rode sticker was diagonaal over het blauwe TE KOOP-bord in de voortuin geplakt.

VERKOCHT, stond er nu.

Passerende buurtbewoners hielden stil, stootten elkaar aan en keken naar het verlaten huis. 'Zie je dat?'

Ook de postbode, die fietsend zijn dagelijkse route aflegde, hui-verde toen hij de sticker zag. Het huis moest afgebroken worden, hadden de dorpelingen destijds geroepen. Met de grond gelijkge-maakt. Hoe kon dit huis blijven staan, alsof er niets was gebeurd? Alsof het dorp ooit zou kunnen vergeten in welke staat het huis destijds was aangetroffen. Met overal bloedspetters, en het arme slachtoffer dat nog een paar meter had gekropen maar uiteindelijk gestikt was in het bloed dat vanuit de longen omhoog was gepompt. Zolang dit pand overeind bleef, zou het een tastbaar aandenken zijn aan de gruwelijkheden die er hadden plaatsgevonden, en zo'n afgrijselijk souvenir hoorde niet thuis in deze vredige badplaats. Uit onmacht had iemand zelfs de ramen ingegooid.

Maar het huis was wel degelijk behouden gebleven en nu, vijf jaar later, zou er nieuw leven in komen.

Nog altijd rillend fietste de postbode verder.

De zon ging onder, de duisternis zette in. Op de weg waaraan het huis lag werd het stil. Het dorp sliep.

Die nacht, om even voor halftwee, klonk er vanuit de woning een afschuwelijke, doordringende gil.

JUNI 1972

'*Goodbye, Ruby Tuesday!*' Joke zong luidkeels mee met de platen-speler en wiegde met haar heupen. Haar rode haren dans-ten rond haar gezicht. '*Who could hang a name on you?*'

'*Goodbye, Ruby Tuesday!*' deed Olga mee. Ze wierp haar hoofd in haar nek en bracht de bezem dichterbij haar mond als microfoon. '*Still I'm gonna miss—*' Ze stopte abrupt.

Joke keek vragend opzij. 'Wat is er?'

Olga wees naar de ingang van de salon en zette snel de bezem terug tegen de muur. Ze trok haar bruine corduroy overgooier recht en terwijl Joke zich haastte om de muziek zachter te zetten, stapte Olga op de klant af. 'Hallo!'

'Hallo,' antwoordde hij, met een geamuseerde blik die verried dat hij al een tijdje binnen was. Met zijn vingers streek hij door een volle bos bruine krullen. 'Deze wildgroei is aan onderhoud toe. Heeft een van jullie misschien tijd om de schaar erin te zetten?'

Olga hoefde niet in de agenda te kijken om te weten dat de volgende afspraak van Joke pas over drie kwartier stond ingepland. 'Ja hoor, dat kan.' Ze hing zijn beige overjas aan de kapstok en zei: 'U mag alvast meelopen naar de wasbak.'

Toen ze Joke passeerde, schonk die haar een snelle knipoog. Olga grijnsde triomfantelijk.

Aantrekkelijke mannen waren zeldzaam in hun salon.

De klant lag met zijn hoofd achterover in de witte porseleinen wasbak. Zijn ogen waren gesloten en toen Olga met haar vingers de schuimende shampoo inmasseerde, bestudeerde ze zijn

knappe gezicht. Hij had donkere, borstelige wenkbrauwen met hier en daar wat zilver. Lichte groeven in zijn voorhoofd wezen op levenservaring, zijn wangen waren gladgeschoren en zijn chique uitstraling, geholpen door het duur uitziende pak dat hij onder de kapmantel droeg, onderscheidde hem van de havenarbeiders en magazijnbedienden die doorgaans bij De Pijpekrul naar binnen zwalkten. Volkse jongens met gerafelde spijkerbroeken en rotte tanden; hoe anders was deze man! Hier had Olga iemand die zijn avondeten 'diner' noemde in plaats van 'prak', dat wist ze zeker. Iemand die er wijn bij dronk in plaats van bier. Iemand die de deur sloot als hij naar het toilet ging en die zijn handen waste als hij er weer af kwam. Iemand – 'Olga?' Nico kwam het keukentje uit. 'Er staat behoorlijk wat afwas, werk jij die straks even weg als je met deze meneer klaar bent?'

'Doe ik.'

Nico liep naar buiten voor zijn dagelijkse middagommetje na de lunch, en Olga zag hoe hij genietend zijn gezicht ophief naar de zon die op de Rotterdamse Dorpsweg scheen. Even stond hij stil om de glimmende zwarte Mercedes te bewonderen die voor de deur van de salon stond en een contrast vormde met de gedeukte Kevers en Kadetten in de rest van de straat, toen slenterde hij verder.

Olga draaide de kraan uit.

Vanuit haar ooghoek zag ze hoe Joke alvast haar spullen klaarlegde voor de knipbeurt, en ze beseftte dat het moment waarop deze man uit haar vingers zou glippen nabij was. Even streelde ze zijn nek, haar aanraking licht als een liefkozing, toen wreef ze zijn haar droog met een van de grote blauwe handdoeken. Hij richtte zich op en Olga wees spijtig naar Joke. 'Mijn collega zal u verder helpen.'

'Je collega? Waarom jij niet?'

Olga keek naar de grond. 'Ik ben maar de kappershulp, meneer, ik voer alleen ondersteunende werkzaamheden uit.'

Fronsend stond hij op uit de stoel. Met een heldere stem als de nieuwslezer van het achtuurjournaal die duidelijk maakte

dat hij gewend was dat er naar hem werd geluisterd, zei hij: 'Maar ik wil door j^ó geknipt worden. Dat kun je vast wel.'

Ja, natuurlijk kon ze dat. Toen ze hier vier jaar geleden vers van de huishoudschool als veegmeisje was aangenomen, hadden Joke en Nico haar intern opgeleid zodat ze kon bijspringen als het nodig was. Maar het gebeurde alleen wanneer Nico of Joke ziek of met vakantie was, of als het echt uitzonderlijk druk was, en op dit moment was het stil in De Pijpekrul.

Olga ging de klant voor naar de stoel, waar Joke stond te wachten, en schraapte haar keel. 'Hij wil graag dat ik hem knip,' zei ze zacht.

Joke trok haar smalle rode wenkbrauwen op. 'O?'

De man ging zitten en sloeg zijn benen over elkaar. 'Ik neem aan dat het geen probleem is.'

Olga schonk haar collega een hoopvolle blik. 'Anders ga jij alvast lunchen,' opperde ze.

Joke dacht even na. 'Waarom ook niet,' besloot ze toen, en liep naar het keukentje.

'Mijn naam is Rutger,' zei de man. 'En jij heet Olga, begrijp ik?'

'Ja.' Olga hoorde zelf dat haar stem hoger klonk dan anders. Haar handen trilden toen ze een pluk haar met de kam omhoogtrok en er de schaar naartoe bracht. Voorzichtig knipte ze wat puntjes af.

Ze was klein van stuk en daardoor streken haar borsten, een flinke D-cup, langs zijn schouder toen ze een nieuwe lok pakte.

Zijn mondhoeken krulden verrast op.

Olga voelde haar hartslag sneller gaan, en voor de zekerheid keek ze over haar schouder naar de gesloten deur van het keukentje.

In de spiegel zocht Rutger haar blik. 'Ik ben blij dat ik zonder afspraak terecht kon,' merkte hij op. 'Dat hoeft je in de stad niet te proberen.'

'O, u woont in de stad?'

'Nee, dat helaas niet meer, maar ik werk er nog wel. Ik heb een eigen bedrijf.'

Olga liep achter hem langs naar zijn andere kant en nam een nieuwe lok tussen duim en wijsvinger. ‘En u woont nu hier, in Charlois?’

Glimlachend schudde hij zijn hoofd.

Olga ging verder met knippen en kammen. Donkere haar-snippers vielen op de grond, en Rutger leunde een beetje opzij in zijn stoel, waardoor het intieme contact tussen hun lichamen hersteld werd. In de spiegel zag ze dat ze bloosde, maar ze dwong zichzelf te blijven staan. Een straaltje zweet liep vanuit haar oksel kriebelend naar beneden en ergens, ver weg in haar hoofd, hoorde ze een van haar vaders favoriete uitspraken: ‘Mannen in pakken zijn de grootste smeerlappen die er bestaan.’ Ze besloot het te negeren. Wat wist haar vader daar per slot van rekening van?

‘Jij woont zelf wel hier in de buurt?’ vroeg Rutger.

Olga knikte. ‘Ja, ik woon een paar straten verderop. En waar woont u dan tegenwoordig?’

‘Ik ben onlangs buitenaf gaan wonen,’ vertelde hij. ‘Een huis vlak bij het strand, op ongeveer drie kwartier rijden van hier.’

‘Dan bent u nu best een eindje uit de buurt.’

‘Ik rijd altijd over de Dorpsweg als ik vanuit de stad door de Maastunnel kom,’ vertelde hij. ‘Het viel me vandaag pas op dat hier een kapperszaak zit.’

‘En nu u het weet, komt u vast vaker langs.’ Olga probeerde het koket te zeggen, zoals Joke gedaan zou hebben. Die zou er zelfs bij geknipoogd hebben. Maar uit haar eigen mond klonk het te hoopvol en ze voelde hoe nu ook haar rug klam werd. Spijtig genoeg was ze klaar met knippen. Ze hield hem de handspiegel voor, zodat hij de achterkant van zijn hoofd kon zien. ‘Hoe vindt u het zo?’

‘Prachtig.’ Hij streek met een hand door zijn haar en knikte tevreden. ‘Mijn dank is groot.’

Even keek Olga naar zijn hand.

Aan zijn ringvinger prijkte een dikke gouden trouwring.

2013

‘Volgens mij heb ik alles.’ Met een plof landde mijn weekendtas naast de twee volle koffers op de grond. De verhuisdozen met boeken en kleding stonden al achter in de auto, Finn had zwijgend geholpen ze naar beneden te sjouwen.

Finn slikte. ‘Ja.’

Ik plukte aan mijn jas en ontweek zijn blik. We stonden tegenover elkaar in de smalle gang van de flat waarin we de afgelopen twee jaar hadden samengewoond en waar onze hoofden en harten zich gevuld hadden met toekomstdromen: Finn zou een succesvol advocaat worden en ik een voedingscoach met een eigen praktijk. Maar bovenal zouden we samen zijn. Nu slechts mijn deel van de droom uitkwam en ik mijn praktijk ging opzetten zonder Finn in mijn leven, had de toekomst zich genadeloos gesplitst.

Weer slikte hij.

Ik keek op. Onze vrolijke vakantiegezichten in de fotocollage aan de muur keken me stralend aan, grijnzend bevroren in onwetendheid. De huidige Finn stond ernaast, zijn groenblauwe ogen roodomrand en zijn zwarte haar in pieken overeind. Hij was afgefallen: boven zijn gekreukte T-shirt was zijn gezicht smaller, zijn grijze joggingbroek hing laag op zijn heupen.

Senja snuffelde aan de koffers en liet haar staart hangen. Met een zacht piepje drukte ze haar neus tegen Finns knie en hij sloot zijn ogen terwijl hij met zijn vingers door haar zandkleurige vacht streek. We hadden gepraat over gedeelde zorg, maar uiteindelijk hadden we besloten dat het voor Senja beter was

om met mij mee te gaan. Ik zou immers vanuit huis gaan werken, terwijl Finn nog steeds elke dag naar sport & wellnesscentrum BodyMass moest om zwemles te geven. Sinds hij vorig jaar met zijn rechtenstudie was gestopt, was zijn bijbaantje daar een fulltime job geworden.

‘Dus dan ga ik maar,’ zei ik zacht.

‘Ja,’ zei hij weer.

We bewogen geen van beiden.

‘Cassie...’ begon hij.

Maar ik drukte een vinger op zijn lippen.

Toen ging ik op mijn tenen staan en gaf hem een snelle kus op zijn wang. ‘Dag.’

Pas toen ik de auto startte en de straat uit reed, kwamen de tranen. Ik klemde mijn handen om het stuur en knipperde met mijn ogen. Op de achterbank keek Senja uit het raam, waar haar vertrouwde buurt uit beeld verdween. ‘Het is beter zo,’ zei ik tegen haar, maar het klonk niet overtuigd.

Ik wreef mijn ogen droog en haalde diep adem.

Vandaag sloeg ik een nieuwe weg in, naar een nieuw leven.

Een nieuw begin.

‘Het is de juiste beslissing,’ had Franka beaamd, alsof het niet haar bloedeigen broer was die ik met een gebroken hart achterliet. ‘Je hebt hem voldoende kansen gegeven, het steeds opnieuw geprobeerd. Nu wordt het tijd om aan jezelf te denken. Finn is vierentwintig, je bent niet verantwoordelijk voor hem.’

Ook Franka was het afgelopen jaar getuige geweest van Finns aftakeling van vrolijke, zelfverzekerde jongen naar emotioneel wrak. Ze wist als geen ander hoe vaak ik geprobeerd had hem op te vangen als hij viel. Steeds weer was dit ‘echt de laatste keer geweest, echt waar, Cassie, geloof het alsjeblieft!’ En ik had hem inderdaad geloofd, hem telkens opnieuw gesteund. Samen konden we dit immers overwinnen. Maar zijn drang naar de roes werd steeds sterker. Die had mij naar de zijlijn geduwd en van zowel Finn als mij verliezers gemaakt.

En daarnet, toen Finn Senja een laatste aai over haar kop gaf, had de donkere rand onder zijn duimnagel verraden dat hij nog steeds niet was gestopt.

JUNI 1972

‘Jij nog wat prak, vent?’ vroeg Olga’s moeder.

‘Weggooien is zonde.’ Smakkend keek Olga’s vader toe hoe haar moeder het laatste restje rodekool uit de pan schraapte en op zijn bord kwakte, en met zijn vork groef hij een kuiltje voor de jus. Toen keek hij naar zijn dochter. ‘Zeg, wat is er eigenlijk met jou aan de hand? Je hebt sinds je binnen bent nog geen drie woorden gezegd.’

Olga voelde haar wangen branden. ‘Het is een drukke dag geweest,’ mompelde ze. ‘Ik ben even aan het bijkomen.’

‘Een drukke dag.’ Haar vader trok smalend zijn neus op. ‘Je mot een keer een daggie bij ons in de haven komen werken, dan weet je pas wat druk betekent. Van een beetje leut serveren en haren opvegen in die kniptent om de hoek word je toch zeker niet moe?’

Olga zweeg.

‘Nou, kind, gelukkig hoeft je na zo’n zware dag niet ook nog eens in de keuken te gaan staan, maar schuif je gewoon lekker bij ons aan,’ zei haar moeder.

‘Ze is een verwende tante. Denk je dat ik ooit kraanmachinist had kenne worden als ik zo was geweest?’

‘Vast niet,’ mompelde Olga. Ze zuchtte. Misschien moest ze toch maar eens stoppen met elke dag bij haar ouders eten. Maar ze deed het met een reden: het boodschappengeld dat ze op deze manier bespaarde, kon ze uitgeven aan sigaretten. Prima geregeld, vond ze zelf.

Vorig jaar, toen ze twintig was geworden en besloten had dat ze op zichzelf ging wonen, had iedereen het maar een vreemd

plan gevonden. ‘Jij, op je eigen?’ had haar vader gezegd. ‘Met dat schamele weekloon van jou?’

Ook haar moeder was verbaasd geweest. ‘Kind, waarom wacht je niet gewoon tot je een kerel hebt, zoals je vriendinnen? Zo lang zal dat toch niet meer duren?’

Lekker zelfstandig was dat.

Nee, Olga wilde het op háár manier doen.

‘Je bent inderdaad stil, kind,’ merkte haar moeder na het eten op. Ze lepelde door haar vanillevla en keek Olga vanachter haar brillenglazen bezorgd aan. ‘Er is toch niets?’

Olga schudde haar hoofd. Het was ondenkbaar dat ze haar ouders zou vertellen dat ze met haar gedachten heel ergens anders was. Dat ze eindelijk verliefd was, en dat ze een hittegolf in haar onderbuik voelde als ze aan vanmiddag terugdacht. Het was haar geheim, iets om te koesteren. Want ook al zou ze Rutger waarschijnlijk nooit meer zien, in het halfuur waarin ze hem had meegemaakt had hij meer bij haar losgemaakt dan alle jongens uit de disco bij elkaar opgeteld ooit hadden gekund. Maar hij was getrouwd. En een stuk ouder dan zij: minstens veertig, schatte ze. Daarnaast had hij duidelijk een totaal andere achtergrond. Olga maakte geen schijn van kans, dat besepte ze heus wel. Maar toch zou ze nooit vergeten hoe haar lichaam had gegloeid toen ze zich tegen hem aan drukte.

‘Nou, normaal ben je anders nooit zo zwijgzaam,’ hield haar moeder vol.

Olga deed alsof ze het niet hoorde en at haar toetje. Dessert, zou Rutger het noemen, en ze glimlachte bij de herinnering aan zijn nette accent, dat ze voorheen alleen op televisie had gehoord.

Tegenover haar aan tafel zette haar vader zijn bord aan zijn mond om het laatste restje op te likken.

Toen hij klaar was, zag zijn tong geel van de vla.

Even over zevenen liep Olga de Korhaanstraat in, een lange smalle straat slechts een paar minuten bij die van haar ouders

vandaan, met aan weerszijden bruinstenen portiekflats van drie verdiepingen. Bij haar portiek kwam haar onderbuurman naar buiten, trouw gevolgd door zijn vijf zwarte dwergschnauzers.

‘Hallo, meneer Kramer,’ zei Olga. Het voorste hondje sprong enthousiast tegen haar heen op en ze bukte om het dier-tje aan te halen.

‘Goedenavond.’ Meneer Kramer hield de deur voor haar open en wendde zich tot het hondje. ‘Kom, Tinka.’

Olga stapte het trappenhuis binnen, waar het zoals altijd rook naar kool en aardappelvocht. Toen ze de treden naar haar woning op de tweede etage beklom, sloot ze voor een moment haar ogen en probeerde Rutger weer voor zich te zien, maar de herinnering aan zijn mooie pak, zijn zelfverzekerde glimlach en de twinkeling in zijn ogen was wazig. Nu al, na nog geen dag, zat er een smet op, een aanslag van de realiteit.

Háár realiteit.

Alsof haar vader met zijn gele tong over de foto in haar geheugen had gelikt en die ontdaan had van alle glans.

Het was drie kwartier rijden naar mijn nieuwe huis. Vijfenvertig minuten die dit keer aanvoelden alsof ik naar de andere kant van de wereld vertrok.

De oude woning die ik had gekocht leek in niets op het knusse appartement waarin ik Finn achterliet: het stond aan een smalle weg met aan weerszijden weilanden en hier en daar een huis. Strand en duinen waren op loopafstand, maar verder was er niet veel.

Het was precies wat ik nodig had.

‘Mijn god, waar begin je aan?’ had Franka zich afgevraagd toen ik haar op Funda de woning had laten zien. Ze tikte tegen het beeldscherm van mijn laptop. ‘Ik snap dat je een nieuwe start wilt maken, Cass, maar dáár? Zie je niet hoe afgelegen dat is? Waarom blijf je niet gewoon in Rotterdam?’

Ik had geprobeerd het haar uit te leggen. Dat ik afstand nodig had, om opnieuw te beginnen. En dat ik zeker wilde weten dat Finn niet zomaar op de stoep kon staan. Het was al moeilijk genoeg allemaal.

‘Nou, nu hij zijn auto heeft moeten verkopen, is de kans dat hij dáár onverwacht langskomt in elk geval uitgesloten,’ had Franka opgemerkt. ‘Volgens mij ben je daar met het openbaar vervoer vrijwel niet te bereiken.’

‘Exact.’ Ik voegde eraan toe: ‘En het is een leuk huis.’

‘Het ziet er inderdaad charmant uit,’ moest ze toegeven. ‘Oud, maar charmant.’

Langzaam reed ik de oprit naast het huis op, waar ik mijn gordel los klikte, maar niet uitstapte. In plaats daarvan bleef ik zitten en staaarde naar buiten. Naar de hoge appelboom in de voortuin, het witte hekje rondom het huis, het grindpad dat naar de praktijkruimte aan de achterzijde leidde. Tijdens de bezichtiging werd ik halsoverkop verliefd op deze plek. Als ik dan toch ergens opnieuw moest beginnen, dan maar hier, had ik besloten. Maar toch... Nu het echt zover was, voelde het anders.

Ik stapte uit en opende het achterportier om ook Senja naar buiten te laten. Met een blafje sprong ze in het gras en terwijl ze snuffelend in het rond rende weerklonk de vrolijke stem van Finn in mijn hoofd, toen ik twee jaar geleden bij hem was ingetrokken. ‘Bij samenwonen hoort een hond,’ had hij verkondigd. ‘Sta je open voor gezinsuitbreiding?’

Opgetogen was ik hem om zijn nek gevlogen en diezelfde dag nog waren we naar het asiel gegaan, waar we een tweejarige Vizsla ontmoetten. Toen de mevrouw van Dierenopvang Rotterdam ons vertelde dat Senja’s vorige baasje was overleden en we de hoopvolle blik zagen waarmee de jonge hond naar ons opkeek, was ons besluit snel genomen.

En nu waren we hier.

Ik tilde de eerste koffer uit de achterbak en liep ermee naar de voordeur, maar op het moment dat ik de sleutel in het slot stak, rinkelde mijn telefoon in mijn broekzak.

FINN, stond er op het scherm.

Ik zette de koffer neer en nam op. ‘Dit zouden we niet doen, weet je nog?’

‘Het spijt me.’ Hij zuchtte. ‘Maar ik kan je gewoon niet... Ik weet niet hoe...’

‘Maak het nou niet nog moeilijker, Finn.’

‘Maar hoe kan dit goed zijn, terwijl we allebei weten dat we nog steeds van elkaar houden? Ik denk dat je een fout maakt.’

‘Ik maak een fout? Denk je soms dat ik niet hoor wat je op dit moment aan het doen bent?’

Meteen stopte het geluid. ‘Cassie...’